

Höstmötet 1998

Lördagen den 29 september var det samling på Armémuseums gård i Stockholm. Efter mötesförhandlingarna med information, inleddes det stora kunskapslyftet för de närvarande medlemmarna. Vi besökte Möbelrenoverar- och möbelsnickarmästaren Stefan Erelöf på Grev Magnigatan på Östermalm.

Bakgrunden till detta studiebesök var att många av oss saknar kunskaper om hur man på rätt sätt behandlar våra kära *träapparater*. Att vi på ca en och en halv timma inte hinner bli mästare i ämnet förstår var och en. Nedanstående noteringar utgör således endast några få men viktiga delar av detta komplexa och spännande yrke, som möbelkonservator Stefan Erelöf delade med sig av.

Limmer

- Använd naturliga lim till äldre möbler, och helst samma typ av lim som tidigare använts.
- "Hudlim" värmes till max 60 grader och torkar på 2-3 timmar.
- "Fisklim" är ett kalllim som torkar på 14 timmar.

Lacker

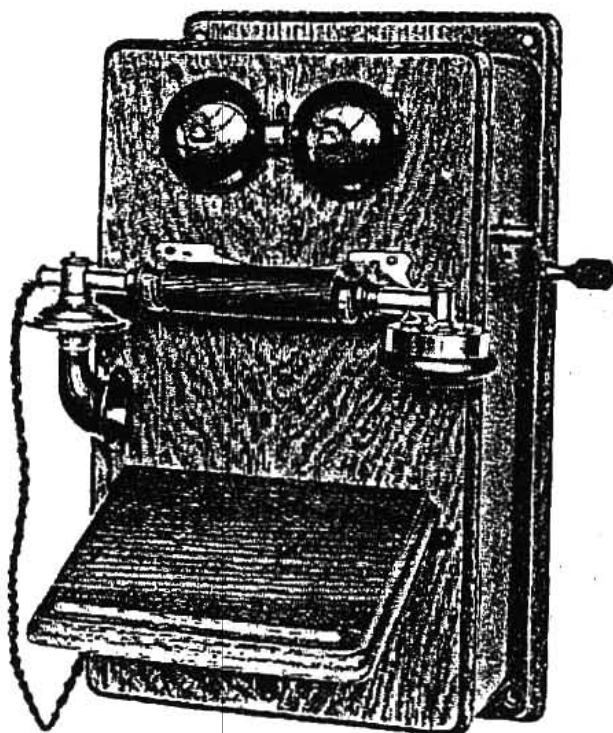
- "Schellack" användes från ca 1750 fram till ca 1920.
- "Cellulosalack" användes från 1920. Den gulgröna typen känns igen på att den ger små sprickor i ytan. "Citron" eller "Guldschellack" är lite gulare.

Ytbehandling

- Rengör med t.ex. "Centurio" (är egentligen ett möbelpolish).
- Gnugga i cirkelrörelser med trassel med lite "Centurio" på. Torka torrt. Eventuellt kan det vara nödvändigt att upprepa denna procedur 2 – 3 gånger.
- Är det möjligt, bör man försöka demontera de olika trädelarna så att man kommer åt bättre.
- Vid behov av slipning, gör det försiktigt!
- Schellack tillverkas av 50% schellackflingor och 50% sprit (T-sprit går bra). Detta ger en koncentrerad lösning som spädes med ytterligare 50% sprit vid målning.
- Polera lacken i cirkelrörelser eller åttor. Stanna aldrig med "sudden" ty då kan du "bränna" ytan, eftersom spriten löser upp eventuell gammal schellack!
- Vaxa ytan med "Antikvax" eller "Kanoba" + bivax, om det räcker. Lägg på ett tunt lager och låt torka över natten, polera!

Mässing

- Rengör t.ex. mässingsskruvar med "Etylendiamintetraättiksyra", EDTA, vilken blandas med varmt vatten. EDTA finns på Kebolab.
- Maskintvättmedel kan också gå bra.
- "Brasso" rengöringsduk finns i burk (gul burk).
- Som en skyddande hinna kan man lägga på ett tunt lager schellacklösning.

Trämask

- Trämask trivs vid 80% luftfuktighet och när en 15% träfuktighet finns.
- Lös "Koloponium" i sprit. Fyll maskhålen med detta tills mättnad uppstår.
- Alternativt till ovanstående kan man lägga ner träbiten i frysen, 25 – 30 grader minus!

Om du tycker att ytbehandling låter svårt och tråkigt, skaffa dig då i stället en möbelsnickare som kompis och låt honom lära ut knepen...

Efter Detta föredrag drog skaran åter till Armémuseum, för att lyssna på Bengt Gjejer som berättade om äldre telefonmateriel inom Armén. Mer om detta föredrag kommer i ett senare nummer av Phonetiken.

Bytesstunden blev på Armémuseums gård, och efter det gick de mest hungriga till en restaurang och reducerade matbehovet.

Minnesanteckningar från Ole J och Henrik L.